

Meensel-Kiezegem - archeologie : vondst Robert De Cock

Object : kern en klingen

Vindplaats : Kiezegem, tegen grens met Binkom

Materiaal : Wormersoms kwartsiet

Toestand : zoals gevonden

Tijdperk : Neolithicum

Collectie : **Robert De Cock**, Tielt-Winge

Veerle Lauwers, www.winar.be , geeft nog de nodige verduidelijkingen :

Klingen vormden de basis voor het vervaardigen van werktuigen als schrabbers en spitsen maar ze konden ook rechtstreeks worden gebruikt. Door hun rechte en vlijmscherpe randen waren ze prima als mes in te zetten. Doordat de rand van de kling zich, op doorsnede gezien, naar het midden vaak vrij snel verdikt, was deze redelijk stevig en geschikt om er zelfs wat zwaarder werk als het schaven van hout mee uit te voeren.

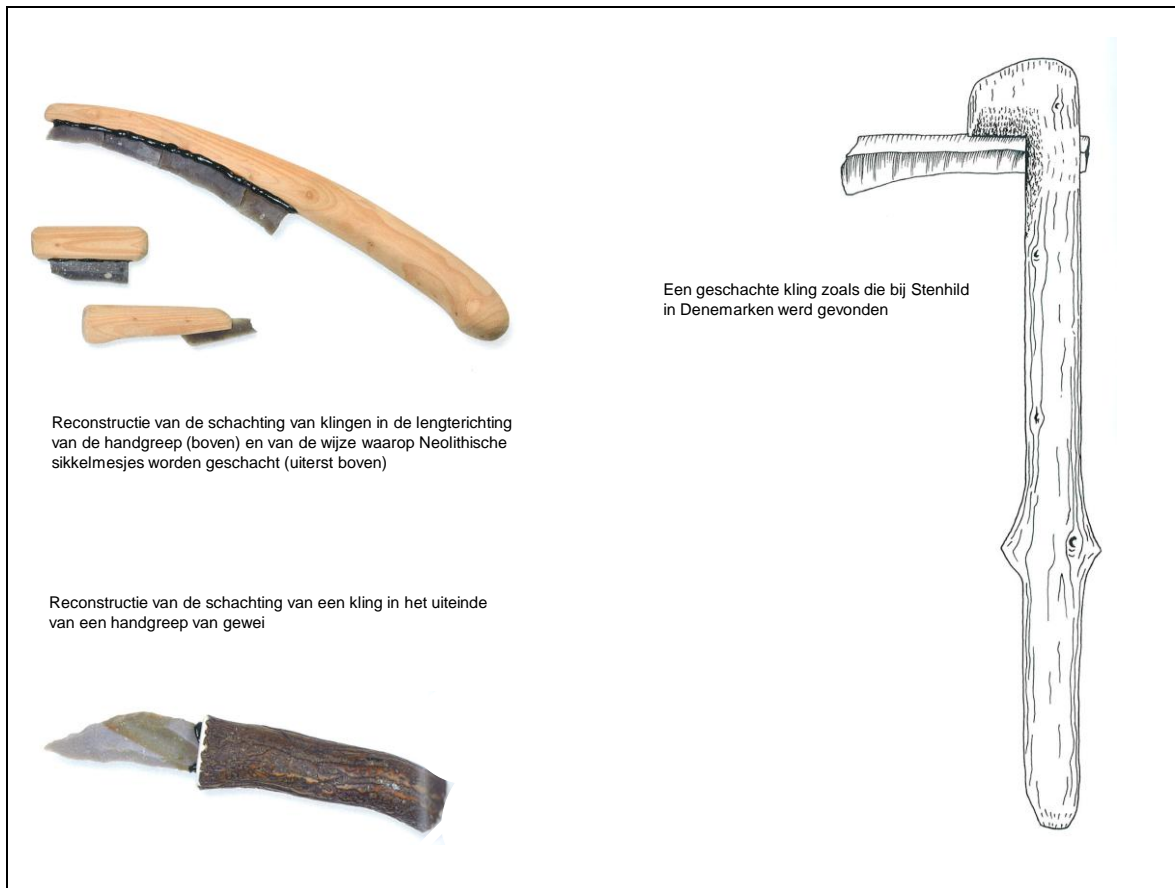
Bij gebruik op been en gewei zal vrij snel gebruiksretouche zijn opgetreden. De snijkant werd daardoor bot. Klingen waren ook wel geschikt voor het snijden van vlees en leer. Bij dat werk doet een vuurstenen kling nauwelijks onder voor een scherp stalen mes.

Omdat klingen vaak twee snijdende randen hebben, kon de gebruiker zich vrij snel bezeren zeker wanneer er meer druk moest worden uitgeoefend. Net als bij de vuistbijlen kon een stukje leer dit probleem verhelpen. Een andere mogelijkheid was om een rand van kling steil te retoucheren waardoor een stompe rug werd gevormd.

Klingen konden ook worden ingezet in een schacht van hout, been of gewei. Door de klingen op verschillende manier in verschillende heften in te zetten, konden verschillende gebruiken beoogd worden, vb. als mes, als sikkel, etc.

(J. Beuker, 2010, Vuurstenen werktuigen. Technologie op het scherp van de snede, Leiden: 217-218)

De volgende afbeelding laat enkele voorbeelden zien van hoe klingen geschacht kunnen worden en hoe hun gebruik dan veranderd, vb. als mes, als bijl en als sikkel (alle J. Beuker, 2010: 218-219)

Op www.winar.be verwijst Veerle naar het algemeen stuk over het Neolithicum in het Hageland :

Vroeg-Neolithicum/Bandkeramiek en groupe de Blicquy 7.300-6.800 jaar geleden

In het Hageland werden tot nu toe geen sporen van de vroegste neolithische boeren die tot de Bandkeramiek behoren (7000 jaar geleden) teruggevonden. Afkomstig uit Oost-Europa koloniseren ze slechts de vruchtbaarste, zacht hellende leemgronden ten zuiden van de meer zandige streken. Het eerste vaatwerk, voedingsgewassen en gedomesticeerde dieren worden geïntroduceerd. Typisch voor deze cultuur zijn de versieringsbanden op het aardewerk. Om plaats te maken voor akkers en nederzettingen wordt het eikenbos geroid met behulp van stenen bijlen en dissels. Sikkels en maalstenen zijn nodig, respectievelijk voor het oogsten en het malen van graan. Naast runderen komen o.a. ook geiten, schapen en varkens voor in de veekraal. Centrum van alle activiteiten zijn de NW-ZO georiënteerde huizen, voorzien van een dakbedekking uit stro of riet, die gesteund wordt door houten palen en met leem bestreken wanden van vlechtwerk. Wetenschappers gebruiken de term 'neolithische revolutie' om de impact van de economische en culturele veranderingen aan te duiden. A. Boschmans prospecteerde te Omal, Saint-Georges-Dommartin en te Vaux-et-Borset, alle in de provincie Luik, drie bandkeramische sites. Na de Bandkeramiek verschijnt een tweede vroegneolithische groep, op min of meer dezelfde locaties in de Belgische leemstreek: de zogenaamde 'Groep van Blicquy'. Een twintigtal jaar geleden werd in Bekkevoort, op de Delberg, een site gevonden dat op een mogelijke aanwezigheid van mensen van de groupe de Blicquy wijst.

Midden en Laat-Neolithicum/ Michelsbergcultuur 6.300-5.800 jaar geleden

Na een periode van tenminste 500 jaar waarvoor we geen neolithische bewoning kennen, verschijnt de Michelsbergcultuur. Sporen van deze cultuur komen frequent voor, ook in het Hageland, voornamelijk in de vorm van concentraties lithisch materiaal die mogelijk wijzen op de aanwezigheid van kleine nederzettingssites. Op de Hermansheuvel te Assent (Bekkevoort, bij Diest) is echter ook een zogenaamd aardwerk van de Michelsbergcultuur gelegen, een mogelijke nederzetting die door twee of drie grachten is omgeven op een in het landschap opvallende locatie. De aanwezigheid van uitheemse silex van uitstekende kwaliteit, ontgonnen in vuursteenmijnen is kenmerkend voor deze periode. Het wordt op de nederzettingen ingevoerd in de vorm van bijlen en grote, brede klingen.

Na het verdwijnen van de Michelsbergcultuur is er opnieuw een hiaat in bewoning vast te stellen. Van de daaropvolgende neolithische culturen, Hazendonk groep, VWS en Seine-Oise-Marne, Deûle-Escaut, en bekerculturen zijn geen sporen teruggevonden in onze regio.

Verder nog dit over Wommersom kwartsiet

10.000 jaar geleden werd Wommersom kwartsiet al gewonnen om er werktuigen en wapens mee te maken. In archeologische kringen is het dan ook een begrip: de fijnste prehistorische pijlpunten en werktuigen werden ermee gemaakt. Op een gegeven moment in de geschiedenis, tijdens het Mesolithicum (zo een 10.000 tot 7.500 jaar geleden) was het kwartsiet zo gegeerd als grondstof dat men het gebruikte in heel België, Nederland en Noord-Frankrijk.

De volgende foto's geven een overzicht van steensoorten die in de Prehistorie in het Hageland als grondstof gebruikt werden:

